

Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
Mustafa Kemal University Journal of the Faculty of Education
Yıl/Year: 2021 ♦ Cilt/Volume: 5 ♦ Sayı/Issue: 8, s. 47-55

BARTER SİSTEMİ VE ÖZEL ÖĞRETİM OKULLARINDA KULLANILABİLİRLİĞİ

Prof. Dr. Burhanettin HACİCAFEROĞLU

Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, bhacicaferoglu@akdeniz.edu.tr

Orcid: 0000-0002-6278-2728

Doç. Dr. Serkan HACİCAFEROĞLU

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi,

serkan.hacicaferoglu@erdogan.edu.tr

Orcid: 0000-0001-8301-304X

Özet

Barter, parasız bir şekilde bir ürünün diğer bir ürünle takas durumu olarak ifade edilebilir. İş hayatında pek çok sektör, faaliyetleri sırasında bu sistemi kullanmak için bir araya gelebilmektedirler. Bu çalışmanın amacı Barter sisteminin tüm iş ortamı çerçevesinde, özellikle özel okul sektörlerinde kullanılabilişini ve sistemin tanınma bilirliliğine katkıda bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda Barter sisteminin tanımını, sistemin tarihsel sürecini, sistem ile ilgili terimleri, sistemin Dünyada ve Türkiye'deki uygulamaları incelenmiş ve bu sistemin özel okullarda nasıl işletilebileceğine dair bazı çözümler gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada verilerin toplanmasında doküman analizi kullanılmıştır. Sonuç olarak; Türkiye'de Barter sistemi şirketlerce yapılan alan araştırmasına göre henüz yeteri kadar kullanılmadığı, bilinirliğinin olmadığı söylenebilir. Özellikle kar amacıyla faaliyetlerini gerçekleştiren özel öğretim kurumlarında bu sistemin pek bilinmediği kullanılabiliş noktasında kurum yönetimlerince pek fazla bir bilgiye sahip olunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sistemin özel okul yöneticileri tarafından özellikle kriz anlarında kullanılabilecekleri bir B planı olarak görebilecekleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Barter Sistemi, Takas, Özel Okul, Öğrenci

THE BARTER SYSTEM AND ITS USAGE IN SPECIAL EDUCATION SCHOOLS

Abstract

Barter can be expressed as a free exchange of a product with another product. During the activities of many sectors in business life, they can come together to use this system. The aim of this study is to contribute to the usability of the Barter system in the entire business environment, especially in the private school sectors, and to the recognition of the system. For this purpose, the definition of the Barter system, the historical process of the system, the terms related to the system, the applications of the system in the world and in Turkey were examined and some analyzes were carried out on how this system could be operated in private schools.

Scanning model was used in this study. Document analysis was used to collect data in the research. As a result; According to the field research carried out by companies in Turkey, it can be said that the Barter system has not yet been used sufficiently and that it is not known. It has been concluded that this system is not known very well, especially in private education institutions that carry out their activities for profit, and that there is not much information about the usability of the institution. In particular, they may see the barter system as a B plan that school administrators can use in times of crisis.

Keywords: Barter System, Barter, Private School, Student

Giriş

Günümüzde kamu ve özel işletmeler dünya genelinde faaliyet gösteren birçok firmalar (işletmeler) ile var olma eğilimleri içerisinde girebilmektedirler. Bu eğilimin işletmelere karşı sürdürülebilirliklerini devam ettirebilmek adına birbirleri arasındaki yoğun rekabet ortamını artırmaktadır. Bu rekabet ortamında özellikle pazarlama ve teknolojik imkânların sıklıkla kullanıldığı bu ortamda finansman ile pazarlama imkânlarını bazen yetersiz kalmaktadır (Erkan, 2000).

İşletmeler dünya genelinde pazar ve rekabet şanslarını artırmak ve zor zamanlarda gelişen durumlarda en az hasarla süreci telafi edebilmek için bazı yöntemlere başvurabilirler. Bu yöntemlerden birisi de paranın icadıyla uygulamadan kalkan, 1930 yılındaki Dünyada baş gösteren ekonomik krizi ile tekrardan ekonomide kullanılan Barter sistemidir. Bu tarihten itibaren bazı işletmelerce birçok şirketin kullanımına sunulan Barter sistemi hızlı bir gelişme göstererek ekonomi ortamının önemli unsurlarından biri haline gelmiştir (Oduncuoğlu, 2007).

Geçmiş tarihlerde sıklıkla kullanılan Barter sistemi günümüzde benzer temeller üzerinde gelişmesini tamamlayarak birçok şirkete hizmet verebilen bir sistem haline gelmiştir. Bu minvalde bu araştırmanın amacı Barter sisteminin tüm iş ortamı çerçevesinde kamu ve özel sektörlerde kullanılabilişini ve sistemin tanınabilirliğine katkıda bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda Barter sisteminin tanımını, sistemin tarihsel sürecini, sistem ile ilgili terimleri, sistemin Dünyada ve Türkiye'deki uygulamaları incelenmiştir. Bu çalışmada tarama modelinden faydalanılmıştır. Tarama modeli geçmişte ve veya günümüzde var olan bir durumun ortaya çıkarılması süreci olarak ifade edilmektedir (Karasar, 2010). Çalışmada bilgilerin toplanmasında doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik bir biçimde analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemi (Wach, 2013) ve araştırılması planlanan durum hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizi olarak da tanımlanmaktadır (Çepni, 2007; Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Barter Sisteminin Tanımı

Barter kısaca bir ürünün (mal ve hizmet) diğer bir ürünle parasız bir şekilde diğer bir ürünle değiş tokuşunu ifade eder. Geniş anlamda bir firmanın satın aldığı mal veya hizmetin bedelini, kendi ürettiği mal ve hizmetle ödemesi olarak tanımlanmaktadır (Erkan, 2000).

Genel anlamda ise takas yönteminden yola çıkılarak geliştirilmiş bir alış-veriş biçimi olarak tanımlanmaktadır (Karluk, 2005). Barter alışverişlerinde para kullanılmadan birçok alanda mal ve hizmetin maliyetlerini düşürerek değişimi gerçekleştirebilir (Aşar, 2016).

Barter Sistemin Tarihsel Süreci

İnsanoğlu ilk çağlardan itibaren yaşamını devam ettirebilmek adına gerçekleştirdiği avcılık faaliyetinden zamanla özellikle yerleşik hayata geçtikten sonra tarım üretimine geçer. Bu dönemde yerleşik hayata geçen insanoğlu takas yöntemini keşfeder. Bu dönem paranın bulunmasıyla yerini artık para ekonomisine bıraktığı görülmektedir (Hacıcaferoğlu, 2010).

Barter sistemi 1930'lu yıllarda tüm dünyada baş gösteren ve büyük buhran olarak ifade edilen krizde unutulmuş bir yöntem olan takas yönteminin tekrardan kullanılmaya başlandığı görülmektedir. Bu dönemde özellikle Amerika kıtası içerisinde yer alan ülkelerin kendi aralarında gıda ile hammadde değiş tokuşunu yaparak mal ve hizmet değişiminin gerçekleştirildiği görülmektedir (Gürsoy, 1999; Hatunoğlu, 2000).

Dünya genelinde en eski Barter işletmesi WIR-Genossenschaft'tır. Bu şirket ilk kurulduğunda sadece iç piyasaya hizmet etmeyi amaçlamış ama özellikle iletişim ve ulaşılabilirliğin artması, teknolojik gelişmelerin artmasıyla da dünya genelinde üye sayısını arttırdığı görülmektedir (Hacıcaferoğlu, 2010).

Avrupa devletlerinde Barter sisteminin kurumsallaşması ise 1980 ile 1990 tarihleri

arasında gerçekleştiği görülmektedir. İlk Barter işletmesi 1983 yılında Almanya’da sonrasında ise 1984 yılında Avusturya’nın genelinde yapılanmasını gerçekleştirdiği ve sonrasında birçok Avrupa ülkelerinde faaliyet içerisinde oldukları görülmüştür (Arslan ve Aykutlu, 2001).

Avrupa ülkelerindeki ticaretin %40 oranında Barter sistemi aracılığı ile yapılır hale gelmiştir (Arslan ve Aykutlu, 1999). Bu dönemde dünya ticaret hacminin ilk kuruluş tarihinden itibaren yaklaşık üç kat arttığını ifade edilmektedir.

Bu sistemi sadece batı ve kuzey Latin ülkeleri değil birçok dünya ülkelerinin kullandıkları da görülmektedir (Coşkun, 1994).

Barter Sisteminin Dünyada ve Türkiye’deki Uygulamaları

1930’lu yıllarından bu yana sistem Amerika Birleşik Devletlerinde gerçekleşen sonrasında Avrupa ülkelerinde ve Avustralya’da geliştiği görülmektedir. Sistem ürün maliyetinin- sermayenin en aza indirgemeye çalışan alternatif ekonomik süreçlerden biri haline gelmiştir (Özeroğlu ,2014).

Barter sisteminin kuruluş süreçlerinde ki hedefleri arasında büyük işletmelere nazaran daha küçük ölçekteki KOBİ işletmelerini yaşam faaliyetlerini devam ettirebilmek ve bu şirketler arasındaki etkileşimi sağlamak olduğu görülmektedir (İşeri, 2003). Günümüzde Barter sistemini Amerika Birleşik Devleti başta olmak üzere uzun yıllardır kullanılmaktadır (Kıriloğlu ve Bağdat, 2016).).

Barter sisteminin birçok konuda hizmet verdiği ve genellikle toptan ve perakende alanlarında kullanıldığı görülmektedir. Dünyada barter ticareti Dünya Barter Birliği’ne örgütlenmektedir. Türkiye’de ise Türk Barter Birliği ‘de, Dünya Barter Birliği’nin bir üyesi olarak örgütlenmesini tamamladığı görülmektedir (Çımat ve Avcı, 2002).

Türkiye’de Barter sisteminin 1992 yılında örgütlenmeye başlandığı görülmektedir. İlk defa “Arma Danışmanlık” tarafından Barter sisteminin temsilciliğinin alınması ile bu sistem Türkiye’de kurulmuştur. Türkiye’de örgütlenmesini büyük oranda tamamlayan ve birçok alanda faaliyet gösteren işletmenin Türk Barter International işletmesi olduğu görülmektedir. Türk Barter sistemine 1500 oranında farklı alanlarda faaliyet gösteren işletmelerin katılım sağladıkları ifade edilmektedir. Daha sonraları Türk Barter şirketini sırasıyla World Trade Center, Ankara Barter ve Avrasya Barter şirketlerinin kurulduğu görülmektedir (Oduncuoğlu, 2007).

Barter sisteminin İşleyişi

Bu sistemin kullanılabilmemesi için gereken ilk şart sisteme üye olunmasıdır (Çakır, 2001). Zira bu tarz işletmeler gelirlerinin büyük bir bölümünü sisteme üye işletmelerin vermiş oldukları üye airdatlarından sağlarlar. Ve yine yapılan işlem başına alıcı ve satıcıdan belirli oranlarda, yaklaşık olarak %1 ile %5 arasında değişen komisyon alındığı (Gürsoy, 1998) belirtilmektedir.

Barter sisteminin işleyişi pratikte belirli bir sırayı takip eder. Sisteme üye olmak isteyen işletme, yıllık üyelik aidatını ödeyerek, gerekli olan belgeleri Barter işletmesinin genel merkezine teslim ederler (Berkay, 2020). Daha sonrasında işletmeler arasında yapılan sözleşme ile Barter işletmesi, işletmeye sistemin izin verdiği süre içerisinde işlem gerçekleştirme yetkisi vererek (Hatunoğlu ve Bilginer, 2000) süreç gerçekleştirilir.

Sisteme üye olan işletme sisteme bildirdiği ürününü (mal ve hizmet) artırma, azaltma ya da değiştirme hakkına sahip olmakla beraber ürünün fiyatına, kalitesine vb. özellikleri kapsamında ki tüm sorumluluk da kendilerine aittir (Özkan, 2002). Barter işletmeleri gerçekleştirilen sistem anlaşmaları genel çerçevede bir yıl zaman zarfı içerisinde kapsayacak şekilde yapılır. Bu zaman zarfından sonra işletmeler tekrardan görüşür ve anlaşma sağlanırsa yeniden sözleşme yapabilirler (Oduncuoğlu, 2007).

Barter işletmelerinin genelde sisteme konu ettikleri ürünlerin (mal ve hizmet) bazıları aşağıda belirtildiği gibidir (Kaçar ve Makus, 1997).

- Reklam ve tanıtım hizmetleri,

- İnşaat,
- Büro mobilyası,
- Boya ve kimya ürünleri,
- Mimari projelendirme ve iç dekorasyon hizmetleri,
- Uluslararası transport hizmetleri,
- Tekstil, hazır giyim,
- Gıda endüstrisi,
- Zeytinyağı, ayçiçeği yağı,
- Ekmek imalatı ve toptan satışı,
- Otelcilik, restaurant, bar,
- Radyo, televizyon, dergi ve gazete reklamları,
- Bilgisayar ve yan ürünleri,
- Elektrik malzemeleri,
- Matbaa ürün ve hizmetleri,
- Halı, mücevherat, deri ürünleri, züccaciye,
- Mutfak eşyaları,
- Sigorta hizmetleri,
- Otomotiv yan sanayi ürünleri,
- Telekomünikasyon ekipmanları,
- Tarım ve hayvancılık ürünleri,
- Taşımacılık ve ulaşım hizmetleri,
- Eğitim hizmetleri,
- Parfümeri, kozmetik ürünleri,
- Isıtma ve soğutma sistemleri.
- Sağlık araç – gereçleri,
- Dayanıklı tüketim mamulleri,
- Temizlik malzemeleri.

Yukarıda belirtildiği gibi bir işletmenin ihtiyacı olan birçok mamul ve hizmetlere bu sistem sayesinde ulaşılabilmekte ve karlı alışverişler gerçekleştirile bilinmektedir.

Özel Öğretim Kurumları ve Barter

Anayasa çerçevesinde yapılan kanun düzenlemeleri ile eğitim süreçleri içerisinde yer almak her Türk vatandaşının hakkıdır (1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu-18'inci maddesi). Bu minvalde Türk eğitim sisteminin ikiye ayrıldığını görmekteyiz. Bu ayrım örgün ve yaygın eğitim olarak ifade edilmektedir. Örgün olarak yapılan eğitim sırasıyla okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve lisans eğitimini kapsarken, yaygın eğitimin ise; yukarıda sayılan eğitimlerin dışında düzenlenen tüm eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973).

Bu eğitimleri Türkiye'de kamu öğretim kurumları ile gerçekleştirile bilinirken özel öğretim kurumlarında da gerçekleştirile bilinmektedir (Erdoğan ve Coşkun, 2019).

Bu yasal çerçeve içerisinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri ve yabancılar tarafından açılan kurumlar özel öğretim kurumları olarak

isimlendirilmektedirler. Özel öğretim okullarını ifade etmek gerekirse; özel okullar (ilköğretim, ortaöğretim), özel rehabilitasyon merkezleri, dönüşüm okulları, özel muhtelif kurslar (yabancı dil, bireysel danışmanlık vb.), özel motorlu taşıt sürücü kursları, özel öğrenci barınma hizmeti veren kurumlar ve özel öğretim kurslarından oluşa bilmektedir (Özel Öğretim Kurumları Kanunu, 2007).

Özel öğretim okullarında öğrencilere sunulan eğitim-öğretim ve diğer etkinliklerin tümüne hizmet denilebilir (Rockholz, 2002). Hizmet alıcının gidermek amacıyla sunulan soyut olarak gerçekleşen herhangi bir ürün olarak ifade edilebilir (Lancaster ve Reynolds, 1999). Ayrıca eğitim öğretim kurumlarının vermiş olduğu derslerin yanında bu kurumlar tarafından gerçekleşmesi sağlanan çeşitli faaliyetlerinde hizmet olarak değerlendirilmesi mümkündür (James ve Phillips, 1995).

Bu bağlamda günümüz Dünyasında piyasa odaklı şirketler arasında ortaya çıkan rekabet ortamı hizmet sektöründe de görülebilmektedir. Bazı kamusal hizmetlerin özelleştirilmesi, eğitim, ulaşım, sağlık gibi hizmetlerin sunumunun farklılaşmasına neden olabilmektedir. Bu durum da ister istemez özel şirketleri rekabet ortamı içerisine sokmaktadır (Akyol ve Yılmaz, 2016). Bu rekabet müşteri odaklı olup en iyi hizmeti vermek için çaba gösterme durumu oluştura bilmektedir.

İşletmelerde rekabet etmek, ürün kalitesini yükseltmek ve verilen hizmetlerde verimliliği arttırmak önemli bir durumdur. Kamu işletmelerinin birçoğunda özellikle kar amacı güdülmendiğinden bu rekabet unsurunun oluşmadığı, verimlilik için birbirleriyle rekabet içerisinde olmadıkları görülmektedir. Buna karşın özel sektörler bu verimliliği arttırmak için rekabeti arttırmak ve verimliliği en üst düzeye çekebilmek için insana yatırım yapmayı hedeflemişlerdir. Unutulmamalıdır ki verimlilik, her kurum ve işletmenin ana amaçlarından biridir ve bu amaç "iş", "hizmet" ve "işletme" anlayışının gerçekleşmesi ile ilgilidir (Mercin, 2005).

Bu bilgiler ışığında Türkiye'de sayıları azımsanmayacak oranlarda artan özel öğretim okulları gerek teknolojik gelişmeleri çok yakından takip ederek ve bu gelişmelerden etkili bir şekilde yararlanarak, modern araç ve gereçlerle donattıkları öğrenme ortamlarındaki öğrencilerine her türlü araştırma ve inceleme yapma imkanı sunarak, velilerin (müşterilerin) kaliteli eğitim ve öğretim beklentilerine cevap vermeye çalışmaktadırlar (Subaşı ve Dinler, 2003).

Böylelikle okula olan ilgiyi arttırılmaya ve bir işletme olan eğitim kurumunun hayatta kalarak yaşamlarını ileriye doğru uzatarak, kalıcı olmaları bu sistem ile sağlanabilir. Özel öğretim okullarına yeteri düzeyde öğrenci girdisinin olmaması nedeniyle gerçekleşen işletme giderlerini karşılayamama durumu özel okulları öğrencilerine yeterli düzeyde hizmet sunamama durumu ile karşı karşıya bırakmaktadır (Özön, 2001).

Diğer işletmelerde olduğu gibi özel öğretim okulları da kendilerine yönelen tüm istekleri verimli bir şekilde karşılamakta zorlanabilirler (Bagley, Wood, Glatter,1997).

Özel öğretim kurumları bahsi geçen işletme zararlarını en aza indirebilmek ve veya ortadan kaldırmak adına yeni yönetim anlayışları içerisine gitmeleri gerekebilir. Bu anlayışlardan biride Barter sistemidir. Zira işletmenin müşterisi konumunda olan öğrenci ve onların velilerinin istekleri, sunulan eğitim ve öğretim hizmet kalitesinin yanında okulun fiziki yapısıyla ilgili beklentileri de bulunmaktadır. Yukarıda bahsi geçen okulun kontenjanı yeterince dolduramaması ve veya yeterli düzeyde ücret alamaması, diğer özel okullar ile rekabet edememesi gibi nedenlerle karşılaşılabilen veya bu problemlerle karşılaşmayan ama işletmedeki eğitim-öğretimin dışında kalan diğer giderleri daha uygun hale getirerek kar durumunu arttırmayı hedefleyen okul yönetimleri için Barter sistemi kullanılabilir durumda olduğu söylenebilir.

Özel okul yöneticileri Barter sistemine üye olduklarında sistemden, reklam, temizlik ürünleri, tekstil, kırtasiye, ulaşım, gibi okulun fiziki ve tanıtımını sağlayacak giderleri, Barter sistemine üye olan işletmelerden karşılayarak karlılık durumunu arttırabilirler. Özellikle özel öğretim kurumlarında eğitim öğretimden sonra en büyük giderin temizlik ürünlerinde olduğu

söylenbilir. Covid-19 sürecini yaşadığımız ve eğitim faaliyetlerine ara ara izin verilen bu süreçte toplumdaki hijyen hassasiyeti, doğrultusunda temizlik ürünleri kullanımında artışlara neden olabilmektedir. Bu ürünleri karşılamak işletmeye hesaplananın üzerinde bir maddi gider olarak yansıya bilmektedir. Yukarıda belirtilen Barter sisteminin özelliklerine bakıldığında en yalın haliyle parasız alış veriş mantığıyla yapılan mamul ve hizmet değiş tokuşu sayesinde bu ürünler piyasa değerinden daha uyguna tedariki sağlanabilir.

Bu organizasyondan hem özel öğretim işletmeleri hem de tedarikçi işletmeler kazanım sağlayacaktır. Bu duruma bir örnek verilecek olunursa; okulun fiziki ve temizlik kapsamındaki mamuller sistemdeki tedarikçi şirketlerden temin edilebilir. Burada mamulü tedarik eden özel öğretim okullunun kazancı, bu mamullere giden maddi giderin azaltılması olacaktır. Tedarikçi firmanın kazancı ise eğitim öğretim faaliyeti içerisinde olan özel öğretim okulundan öğrenci kontenjanı alabilmesidir. Tedarikçi firma bu kontenjanları sırasıyla personellerinin çocuklarına verebilir ve veya belirli bir kota koyduğu çalışanlarına vererek (ayın elemanı gibi) ödüllendirebilir ve böylelikle çalışanlarının iş tatmini ve işe karşı olan motivasyonlarını arttırabilir.

Sonuç ve Öneriler

Türkiye’de Barter sistemi şirketlerce yapılan alan araştırmasına göre henüz yeteri kadar kullanılmadığı, bilinirliğinin yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Özellikle kar amacıyla faaliyetlerini gerçekleştiren özel öğretim kurumlarında bu sistemin pek bilinmediği kullanılabilirliği noktasında kurum yönetimlerinde pek fazla bir bilgiye sahip olunmadığı söylenebilir. Bu durum sistemin bilinirliğinin daha fazla olması için sistem şirketlerinin sistem konusunda profesyonelleşmiş kişilerce özel öğretim okul sahiplerine yönelik tanıtıma geçemedikleri gerektiği söylenebilir. Ayrıca okul yöneticileri (sahipleri) barter sistemini özellikle kriz anlarında kullanabilecekleri bir B planı olarak da görebilirler. Ayrıca bu alanda yapılan araştırmalar incelendiğinde yeteri kadar akademik araştırmanın yapılmadığı söylenebilir. Bu bağlamda araştırmacılara işletme mantığıyla yönetilen özel öğretim okulları üzerine akademik anlamda nicel ve veya nitel yöntemlerle Barter sistemiyle ilgili araştırma yapmaları ve bu sistem hakkında ilgili paydaşların bilgilendirilmesi önerilir.

Kaynakça

- Akyol B., Yılmaz T. (2016). Özel okullarda markalaşma: Aydın ilindeki özel okulların markalaşma politikaları. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 14(28), 385-407.
- Anslan M C, Aykutlu F. (1999). *Barter uygulaması*. Ankara: Türmob yayınları.
- Anslan M C, Aykutlu F. (2001). *Yeni bir finansman aracı Barter*. Ankara: Türmob Yayınları.
- Aşar O. A. (2016). *Türkiye’de takas sistemi ve uygulamadaki problemlerle ilgili bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi.
- Bagley, C , Woods, P., Glatler, R. (1997). *Scanning The Market: School Strategies For Discovering Parental Preferences*. In Margaret, P. & Glatler, R. , Levacnc, R. (Eds.), *Educational Management. Strategy, Quality and Resources*. London: Open University Press
- Berkay M. (2020). Krizden Çıkışta Barter-1 <http://danismend.com/kategori/altkategori/krizden-cikista-barter-1/> E.01.09.2021.
- Çakır İ. (2001). *Türkiye’deki konaklama işletmelerinde Barter sistemine Analitik Yaklaşım*. Yüksek Lisans. Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi.
- Çepni, S. (2007). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (Genişletilmiş Üçüncü Baskı). Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çımat A, Avcı M. (2002). Türkiye’de Barter sisteminin hukuki dayanağı ve muhasebeleştirilmesi. *Mali Çözüm Dergisi*, 60, 158-170.

- Coşkun A. (1994). *Uluslararası ticarete bir finansman aracı olarak Barter ve Türkiye açısından uygulama olanakları*. Yüksek Lisans. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Erdoğan S. Coşkun Arslan M. (2019). Eğitim sektörü muhasebe uygulama süreçleri: Özel okul. *SETSCI Conference Proceedings*, 4 (2), 80-88.
- Erkan M. (2000). Yeni bir finansman aracı: Barter. *Vergi Dünyası Dergisi*, 22, 92-105.
- Gürsoy C. (1998). *Barter el kitabı. Dünyada ve Türkiye'de Barter (takas) ticareti*. İstanbul: Göksu Matbaacılık.
- Gürsoy C. (1999). Barter organizasyonunun çalışma sistemi. *İGEME*, 9, 17-74.
- Hacıcaferoğlu B. (2010). *Barter (Takas) sistemi ve sporda kullanılabilirliği: Spor kulüp yöneticilerinin görüşleri*. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Hatunoğlu Z, Bilginer M. (2000). Vergi ve muhasebe uygulamaları açısından Barter. *Barter Ekonomi Dergisi* 8, 1-18.
- İşeri M. (2003). Alternatif bir finansman tekniği Barter olabilir mi? *Ekonomik Yorumlar Dergisi*, 470, 81,92.
- James, C. & P. Peter (1995). *The Practice of Educational Marketing In Schools*. In Margaret, P.& Glatte, R. , Levacnc, R. (Eds.), *Educational Management. Strategy, Quality and Resources*. London: Open University Press
- Kaçar H, Makus B. (1997). Modern takas fırsatını kaçırmayın. *İntermedya Ekonomi Dergisi*, 9, 23-35.
- Karasar N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (21. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Karlık R. (2005). *Uluslararası ekonomi-teori ve politika*. 7. Basım. İstanbul: Beta Yayınları
- Kırloğlu H., Bağdat A. (2016). Barter işlemlerinin gelişimi ve günümüzdeki yeri. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, ICAFR 16 Özel Sayısı, 643-653.
- Lancaster, G. & Reynolds, P. (1999). *Introduction to Marketing. A Step-By-Step Guide to Allthe Tools of Marketing*. London: Kogan Page Limited
- Mercin L. (2005). İnsan kaynakları Yönetimi'nin eğitim kurumları açısından gerekliliği ve geliştirme etkinliği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 128-144.
- Milli Eğitim Temel Kanunu. (1973). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> E. 08.09.2021.
- Oduncuoğlu F. (2007). *Konaklama işletmelerinde Barter sistemi uygulamasının pazarlama fonksiyonuna etkisinin analizi*. Yüksek Lisans. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Özön, G. (2001). *Özel öğretim kurumlarının finansman sorunları ve İstanbul bölgesinde bir uygulama*. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Eskişehir Anadolu Üniversitesi.
- Özkan A. (2002). Barter işlemleri ve muhasebe uygulamaları. *Erciyes Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi*, 18, 27-68.
- Özel Öğretim Kurumları Kanunu. (2013). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5580-20130712.pdf> E. 05.09.2021.
- Özeroğlu İ. A. (2014). Barter'in Türk finans sektöründe yeri ve uygulanabilirliği. *International Journal of Economic and Administrative Studies*, 7(13), 115-132.

Subaşı, B., Dinler, A. (2003). *Dünya da ve Türkiye’de özel okullar*. İstanbul: İTO Yayınları.

Rockholz, D. M. (2002). *Strategic Marketing for Public Schools : A Study of Implementation By Connecticut Superintendents and Assistant Superintendents*. Doctoral Thesis, University of Connecticut

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık

Wach E. (2013). *Learning about qualitative document analysis*. IDS IDS Practice Paper In Brief, 13, Brighton: IDS

EXTENDED ABSTRACT

Introduction:

Today, public and private enterprises can enter into a tendency to exist with many companies operating around the world in order to exist. This tendency increases the intense competition environment against businesses. In this environment, where technological opportunities are frequently used, especially in marketing, financing and marketing opportunities are sometimes insufficient (Erkan, 2000).

With the invention of money, it is the Barter system, which is used in the economy again with the economic crisis that started in the world in 1930. Since this date, the Barter system, which has been offered to many companies by some businesses, has made a rapid development and has become one of the important elements of the economic environment (Oduncuoğlu, 2007).

Method:

In this study, scanning model was used. The scanning model is expressed as the process of revealing a situation that exists in the past or today (Karasar, 2010). Document analysis was used to collect information in the research. Document analysis is also defined as a qualitative research method used to analyze the content of written documents meticulously and systematically (Wach, 2013) and the analysis of written materials containing information about the situation planned to be investigated (Çepni, 2007; Yıldırım & Şimşek, 2005).

Historical Process of Barter System

Mankind has switched from hunting activities to agricultural production, especially after sedentary life, from the early ages in order to maintain its life. In this period, people who settled down discovered the barter method. With the discovery of money in this period, it is seen that it has left its place to the money economy (Hacıcaferoğlu, 2010).

Applications of Barter System in the World and Turkey

It is seen that the Barter system started to be organized in Turkey in 1992. For the first time, this system was established in Turkey with the representation of the Barter system by “Arma Danışmanlık”. It is seen that the company that has completed its organization in Turkey to a large extent and operates in many fields is the Turkish Barter International enterprise. It is seen that 1500 enterprises operating in different fields participate in the Turkish Barter system. Afterwards, it is seen that World Trade Center, Ankara Barter and Avrasya Barter companies were established respectively (Oduncuoğlu, 2007).

Functioning of the barter system

The first requirement for this system to be used is to be a member of the system (Çakır, 2001). Because such businesses get a large part of their income from the membership fees given

by the member companies of the system. And again, it is seen that commissions varying between 1% and 5% are received from the buyer and seller at certain rates per transaction (Gürsoy, 1998).

The functioning of the barter system in practice follows a certain sequence⁴. The enterprise that wants to become a member of the system pays the annual membership fee and delivers the required documents to the headquarters of the Barter enterprise (Berkay, 2020). Afterwards, with the agreement made between the enterprises, the Barter enterprise authorizes the enterprise to perform transactions within the period allowed by the system (Hatunoğlu and Bilginer, 2000).

Private Education Institutions and Barter

It is the right of Turkish citizens to take part in educational processes with the legal regulations made within the framework of the Constitution (Article 18 of the Basic Law of National Education No. 1739). In this respect, we see that the Turkish education system is divided into two. This distinction is expressed as formal and non-formal education.

All of the education and other activities offered to students in private education schools can be called service (Rockholz, 2002). It can be expressed as any intangible product offered for the purpose of satisfying the service buyer (Lancaster & Reynolds, 1999). In addition to the courses given by educational institutions, it is also possible to evaluate various activities provided by these institutions as a service (James & Phillips, 1995).

In the light of this information, private education schools, the number of which has increased significantly in Turkey, both by following technological developments very closely and by making effective use of these developments, by providing their students with the opportunity to conduct all kinds of research and examination in the learning environments equipped with modern tools and equipment, to ensure that parents (customers) have quality standards. they try to meet their education and training expectations (Subaşı & Dinler, 2003).

When private school administrators become a member of the Barter system, they can increase their profitability by meeting the physical and promotion expenses of the school, such as advertising, cleaning products, textiles, stationery, transportation, from the companies that are members of the Barter system. Especially in private education institutions, it can be said that the biggest expense after education is in products such as cleaning. In this process, where we are experiencing the covid-19 process and education is allowed from time to time, the hygiene sensitivity in the society may cause an increase in the use of cleaning products. Meeting these products may be reflected to the business as a financial expense above the calculated one. Considering the features of the above-mentioned Barter system, thanks to the exchange of products and services made with the logic of free shopping in its simplest form, these products can be supplied more affordable than the market value.

Discussion and Conclusion:

According to the field research conducted by companies in Turkey, it can be said that the Barter system is not yet used enough and its awareness is not at a sufficient level. It can be said that this system is not well known, especially in private education institutions that carry out their activities for profit, and that there is not much information about the usability of the institution. In this situation, it can be said that system companies should not be able to promote the system to private education school owners by professionals who are more familiar with the system. In addition, school administrators (owners) may see the barter system as a B plan that they can use especially in times of crisis.